

తల్లిదండ్రుల హక్కులు

సంతాసం తల్లిదండ్రుల పట్ల విధేయంగా ఉండాలని, వారి పట్ల మంచి వ్యవహారశైలి కలిగి ఉండాలని ఇస్లామ్ నిర్దేశించింది. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు:

﴿ وَقَضَى رَبُّكَ أَلَا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَنَّ إِنَّمَا يَبْلُغُنَّ عِنْدَكُمُ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كُلُّهُمَا فَلَا تَقْلِيلَ لَهُمَا أُفْ وَلَا نَهْرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴾ ٢٣ ﴿ وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الْذُلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ أَرْحَمَهُمَا كَمَا رَبَّيَّا فِي صَغِيرِهَا ﴾ ٢٤ ﴿ الإِسْرَاءُ : ٢٣ - ٢٤ ﴾

అనువాదం:

“నీ ప్రభువు ఇలా నిర్ణయం చేశాడు: మీరు కేవలం ఆయనను తప్ప మరిపరినీ ఆరాధించకండి. తల్లిదండ్రులతో మంచితనంతో వ్యవహారించండి. ఒకమేళ మీవద్ద వారిలో ఒకరు గాని ఇద్దరు గాని ముసలివారై ఉంటే, వారి ముందు విసుగ్గా “భీ” అని కూడా అనకండి. వారిని కసురుకుంటూ సమాధానం ఇవ్వకండి. వారితో మర్యాదగా మాట్లాడండి. మృదుత్వమూ, దయాభావమూ కలిగి వారి ముందు వినమ్ములై ఉండండి. ఇలా ప్రార్థిస్తూ ఉండండి: “ప్రభూ! వారిపై కరుణ జూపు, బాల్యంలో వారు నన్ను కారుణ్యంతో, వాత్సల్యంతో పోషించినట్లు.” (బనీ ఇస్రాయాల్: 23-24)

ఫజీల్ బిన్ అయ్యాజ్ ను తల్లిదండ్రుల పట్ల మంచి వ్యవహారశైలి గురించి చెప్పమన్నప్పుడు ఆయన ఇలా అన్నారు: “ఎలాంటి పరిస్థితులో అయినా వారికి సేవ చేయాలి. మీకు ఎంత అలసట ఉన్నా వారి ముందు బిగ్గరగా మాట్లాడరాదు. వారిని తక్కువగా చూడకండి. పైకి కాని, లోలోన కాని వారి విషయంలో మీ పల్ల ఎలాంటి తప్పు జరగరాదు. వారు బఱికి ఉన్నాంత కాలం వారి పట్ల కరుణతో వ్యవహారించండి. వారు మరణిస్తూ వారి పట్ల మన్నింపు కోసం ప్రార్థించండి.”

తల్లిదండ్రుల పట్ల అవిధేయతను ఇస్లామ్ తీవ్రంగా నిరసించింది. ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లలూహు అలైహి వసల్లమ్ ఇలా అన్నారు.

«أَلَا أَنْبَيْكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ» فُلَنَا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: "إِلَّا شَرَّ الْأُكْبَرُ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ

అనువాదం:

“నేను మీకు అతి పెద్ద పాపాల గురించి చెప్పినా అని ప్రవక్త అడినప్పుడు సహచరులు చెప్పమన్నారు, ప్రవక్త ముముక్షుద్ సల్లలూహు అలైహి వసల్లమ్ వారితో, అల్లాహ్ కు

భాగస్వాములను చేర్చడం, తల్లిదండ్రుల పట్ల అవిదేయత చూపడం అన్నారు.”
(బుఖారీ, ముస్లిమ్)

తల్లి గారవాన్ని ఇస్లాము పెంచింది. తల్లి స్థానాన్ని, హోదాను తండ్రి కన్నా ఎక్కువగా పేర్కొంది. ఒక హదీసులో ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లలూహు అలైహి వసల్లమ్ ఇలా అన్నారు:

”قُلْ يَا رَسُولَ اللَّهِ: مَنْ أَبْرُ? ” قَالَ: أَمَّكَ، ثُمَّ أُمَّكَ، ثُمَّ أَبَاكَ، ثُمَّ الْأَقْرَبَ، فَالْأَقْرَبَ ”
అనువాదం:

”ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లలూహు అలైహి వసల్లమ్ తో ఎవరి పట్ల ఉత్తమ వ్యవహారశైలి ఎక్కువగా ఉండాలి అని అడిగినప్పుడు ఆయన “మీ తల్లితో” అన్నారు, ఆ తర్వాత ఎవరని అడిగినప్పుడు “మీ తల్లి” అన్నారు. ఆ తర్వాత ఎవరని అడిగినప్పుడు మూడవసారి కూడా “మీ తల్లి” అని చెప్పారు. ఆ తర్వాత ఎవరని అడిగినప్పుడు “మీ తండ్రి” అన్నారు. ఆ తర్వాత దగ్గరి బంధువులు వరుసగా అన్నారు.” (తిర్మిజి, అబూదావూద్)

ముస్లిమ్ కుటుంబాల్లో వినీదం:

ముస్లిమ్ కుటుంబాలు ధర్మబద్ధమైన కీడల ద్వారా వినీదం పొందడానికి పూర్తి అనుమతి ఉంది. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది:

عَنْ عَائِشَةَ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، أَنَّهَا كَانَتْ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرٍ قَالَتْ: فَسَابَقْتُهُ فَسَبَقْتُهُ عَلَى رِجْلِيِّ، فَلَمَّا حَمَلْتُ الْحَمْ سَابَقْتُهُ فَسَبَقْتُهُ فَقَالَ: «هَذِهِ بِتُّكَ السَّبَقَةُ»
అనువాదం

”హజ్రత ఆయేషా రజిలలూహు అన్నా ఇలా తెలియజేశారు, ఒకసారి ప్రయాణంలో ఆమె ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లలూహు అలైహి వసల్లమ్ తో ఉన్నారు. తాను ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లలూహు అలైహి వసల్లమ్ తో అప్పుడు పరుగుపండంలో పాల్గొని గలిచానని అన్నారు. ఆ తర్వాత తన బరువు కొంత పెరిగిందని, మళ్ళీ తాము పరుగుపండం పెట్టుకున్నప్పుడు ఆయన గలిచారని, మునుపటి ఓటమికి చెల్లయిందని చెప్పారని ఆమె అన్నారు.” (అబూదావూద్)

మరో హదీసులో ఇలా ఉంది:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، قَالَتْ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنِّي لَا عُلُمٌ إِذَا كُنْتَ عَنِي رَاضِيَةً، وَإِذَا كُنْتَ عَلَيَّ غَضِبَيْ» قَالَتْ: فَقُلْتُ: مِنْ أَيْنَ تَعْرِفُ ذَلِكَ؟ فَقَالَ: «أَمَّا إِذَا كُنْتَ عَنِي رَاضِيَةً، فَإِنَّكَ تَقُولُ لِي: لَا وَرَبِّ مُحَمَّدٍ، وَإِذَا كُنْتَ عَلَيَّ غَضِبَيْ، قُلْتَ: لَا وَرَبِّ إِبْرَاهِيمَ » قَالَتْ: قُلْتُ: أَجْلٌ وَاللَّهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا أَهْجُرُ إِلَّا اسْمَكَ

అనువాదం:

“హజ్రత్ ఆయేషా రజిలల్లాహు అన్నా ఇలా తెలియజేశారు, ప్రవక్త ఆమెతో నువ్వు ఎప్పుడు సంతోషంగా ఉంటావో, ఎప్పుడు కోపంగా ఉంటావో నాకు తెలిసిపోతుందన్నారు. ఎలా తెలుస్తుందని ఆమె అడిగారు. నువ్వు నాతో సంతోషంగా ఉన్నప్పుడు ఏదన్నా ఒట్టు పెట్టేటప్పుడు “ముహమ్మద్ ప్రభువు తోడు” అంటావు, కోపంగా ఉన్నప్పుడు ఒట్టు పెట్టేదయితే “ఇబ్రాహీమ్ ప్రభువు తోడు” అంటావు అన్నారు. అది విని ఆమె నిజమే అన్నారు. నేను కేవలం మీ పేరును చెప్పాను అంతే (అంటే మీ పై ప్రేమము వదలను) అన్నారు.” (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

ఒకసారి కొందరు నీర్గోల బృందం ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లామ్ వద్దకు వచ్చింది. అప్పుడు మస్జిదు ఆవరణలో కీడాపోటీలు జరిగాయి. ఆ సంఘటనను హజ్రత్ ఆయేషా రజిలల్లాహు అన్నా ఇలా వివరించారు:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، قَالَتْ: «رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْتَرُّنِي بِرِدَائِهِ، وَأَنَا أَنْظُرُ إِلَى الْحَبَشَةِ يَلْعَبُونَ فِي الْمَسْجِدِ، حَتَّى أَكُونَ أَنَا الَّتِي أَسْأَمُ»

అనువాదం:

“నేను ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లామ్ దుప్పటి చాటు నుంచి నీర్గోల కీడావిన్యాసాలు చూస్తున్నాను. నేను అలసిపోయినప్పుడు ఆయన నన్ను పక్కకు తీసుకొచ్చారు.” (బుఖారీ)

ఇలాంటిదే మరో సంఘటన ఉంది. ఇద్దరు అమ్మాయిలు మస్జిదు ప్రాంగణంలో ఆడుకుంటున్నారు. హజ్రత్ ఆయేషా రజిలల్లాహు అన్నా ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లామ్ భుజం చాటు నుంచి చూస్తున్నారు. అప్పుడాయన ఆమెతో ఇలా అన్నారు:

«لِتَعْمَلْ يَهُودُ أَنَّ فِي دِينِنَا فُسْحَةً إِنَّي أَرْسَلْتُ بِحَنِيفِيَّةِ سَمْحَةٍ»

అనువాదం:

“మన ధర్మంలో చాలా అవకాశాలున్నాయని యూదులు తెలుసుకోవాలి. నన్ను కేవలం సత్యధర్మ సమూహం కోసం పంపడం జరిగింది.”

హజ్రత్ హంజాలూ రజిలల్లాహు అన్నా ఇలా తెలియజేశారు,
كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَوَعَظَنَا، فَذَكَرَ النَّارَ، قَالَ: ثُمَّ جِئْتُ إِلَى الْبَيْتِ فَضَاحَكْتُ الصَّبِيَّانَ وَلَا عَبَّتُ الْمَرْأَةَ، قَالَ: فَخَرَجْتُ فَلَقِيْتُ أَبَا بَكْرَ فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لَهُ، قَالَ: وَأَنَا قَدْ فَعَلْتُ مِثْلَ مَا تَذَكَّرُ، فَلَقِيْنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ نَاقَقَ حَنْظَلَةً قَالَ: «مَهْ» فَحَدَّثَنَا

بِالْحَدِيثِ، قَالَ أَبُو بَكْرٍ: وَأَنَا قَدْ فَعَلْتُ مِثْلَ مَا فَعَلْتَ، قَالَ: «يَا حَنْظَلَةُ سَاعَةً وَسَاعَةً، وَلَوْ كَانَتْ تَكُونُ قُلُوبُكُمْ كَمَا تَكُونُ عِنْدَ الدَّكْرِ، لَصَافَّحَكُمُ الْمَلَائِكَةُ، حَتَّىٰ تُسَلِّمَ عَلَيْكُمْ فِي الطَّرُقِ»،

അസുവാദം:

“മേം പ്രവക്ത മുഹമ്മദ് സല്ലാഹാ അലൈഹാ വസ്ത്രമുഖം വരു ഉന്നാം. ആയൻ ഹിതബ്ദി ചേരാറു. സരകാനിംഗ് പ്രസ്താവിയാറു. നേനു ഒംബികീ വച്ചുനു. പിള്ളല്ലൽ നപ്പുകുന്നാം. ഭാര്യത്തോടുകുന്നാം. തര്യാത് ഒംബി നുംചി ബയുടുകു വസ്തു ഹജ്ഞാൽ അബ്ദാബട്ട് കലിശാറു. നേനു ചേസിംഡി ആയൻകു ചേപ്പുനു. ആയൻ കൂടാ ഇലാറു ചേസ്തുന്നാം. തര്യാത് മേമിഡ്രം കലിംഗി പ്രവക്ത മുഹമ്മദ് സല്ലാഹാ അലൈഹാ വസ്ത്രമുഖം നു കലിശാം. നേനു പ്രവക്ത തോ നേനു മുഹമ്മദിനു (കപ്പലിനി) അയിപ്പോയാം അന്നാം. ആയൻ “എമുംചുന്നാംവു?” അന്നാം. നേനു ചേസിംഡംതാ ആയൻകു ചേപ്പുനു, ഹജ്ഞാൽ അബ്ദാബട്ട് താനു കൂടാ ഇലാറു ചേസ്തുന്നാം അന്നാം. പ്രവക്ത മുഹമ്മദ് സല്ലാഹാ അലൈഹാ വസ്ത്രമുഖം ഇലാ അന്നാം, “ഹാംജാലാ, ഒക്കണം ജ്ഞാപകം വസ്തുംഡി, ഒക്കണം മരപ്പു വസ്തുംഡി. നേനു ഹിതബ്ദി ചേസ്തുന്നുപുതി സ്ഥിതിലോനേ മീ ഹൃദയാലു ഉംഡിപ്പോയിനംഗളിലുതേ ദൈവദൂതലു മീതോ കരചലനം ചേസ്താരു. മീ ദാരിലോ മീകു സലാമുലു ചെഡിതാരു.” അന്നാം (മുസ്ലിം)

ഇസ്ലാമീയ കുട്ടിംബ വിലുവല പ്രകാരം, വിവാഹം വംചി സംദര്ഭാല്ലോ, കീഡാ കാര്യക്രമാല സംദര്ഭംഗാ ദൗൾ വായിംചും ധരൂസമുച്ചേരുതുമേ. അലാറു സ്ഥൈക പ്രമാജാല ബോസ്തുജ്യനിംഗ് ചാബി ചേപ്പു കവിതലു ചുവർചും ധരൂസമുച്ചേരുതം. വാബി വല്ല സംശോധിച്ചു ലഭിച്ചുംഡി.

ദംപത്തുലു ഒക്കരി ബംധുവുലനു മുർക്കരു ഗൌരവിയിൽ:

ഇസ്ലാമീയ കുട്ടിംബ ഭാവന കേവലം ഭാര്യഭർത്താ പിള്ളലകേ പരിമീതം കാടു. ബംധുവുലു, സംബന്ധികുലു അംദരൂ ചേരി ഉന്നാം. ദംപത്തുലോ ഒക്കരി ബംധുവുലു മുർക്കരികി ബംധുവുലൈ കുട്ടിംബംലോ ചേരിപ്പോതാരു. ഭർത്താ തലി ഭാര്യകു തലിൽതോ സമാനമുവുചുംഡി. അദ്വീഘംഗാ ഭാര്യ തലി ഭർത്താ അതനി തലിൽതോ സമാനമൈപ്പോതുംഡി. അംദവല്ലനേ ഭാര്യ ബംധുവുലതോ മുംചി വ്യവഹാരങ്ങളിൽ കലിഗി ഉംഡാലനി ഭർത്താനു ഇസ്ലാമു ആദേശിച്ചുംഡി. അദ്വീഘംഗാ ഭാര്യകു കൂടാ. ഇംഗി പരസ്പരം പ്രമാഭിമാനാലു, കുട്ടിംബ സംബന്ധാലനു പലപ്പുപരചുനികി എംതൈനാ അവസരം.

മുസ്ലിം കുട്ടിംബനികി സംബന്ധിംചി ഇസ്ലാമീയ സംസ്കാരത്തിലോനി കൊന്നി വിഷയാലിവി. ഈ പ്രത്യേകതലു ഇസ്ലാമീയ സംസ്കാരത്തിനി മിഗിലിന സംസ്കാരതുല കന്നാ വിശിഷ്ടമൈനദിഗാ നിലചേദുചുന്നായി. മുനം പ്രസ്തുത പാശ്ചാത്യ സംസ്കാരത്തിനി പരിശീലിപ്പേ, അക്കുട കുട്ടിംബ

విలువలు, పవిత్రత, కుటుంబ భద్రత అనేవి అక్కడ కనబడవు. ఇస్లామ్ కుటుంబ వ్యవస్థను పవిత్రత, పరిశుభ్రతల పట్టప్రమేన కోటలో కాపాడింది. కాని పాశ్చాత్య సమాజంలో అక్కమసంబంధాలు, వ్యభిచారం సర్వసాధారణమై పోయాయి. అక్కమ సంతానం పెరుగుతోంది. దురదృష్టమేమంటే కొందరు ముస్లిములు కూడా అవగాహన లేకపోవడం వల్ల ఇస్లామీయ కుటుంబ వ్యవస్థను కాదని పాశ్చాత్య వ్యవస్థను అనుసరించడం ప్రారంభిస్తున్నారు. ఫలితంగా ముస్లిముల్లోను కటుంబవ్యవస్థ చిన్నాబిన్నమవతోంది. దీని పర్యవసానాలు చాలా మంది యువకుల వ్యవహారశైలీలో కనబడతున్నాయి. చాలా మంది ధార్మిక బోధనలను కూడా కాదంటున్నారు. ఇస్లామీయ బోధనలు, పైతిక ప్రమాణాలకు విరుద్ధమైన వ్యవహారాలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. విచిత్రమేమంటే, ఇస్లామీయ కుటుంబ విలువలను స్వీకరిస్తున్నారు. ఎందుకంటే వారికి తెలుసు, సమాజ నిర్మాణానికి, సామాజిక సంబంధాల్లో మేలైన వ్యవస్థ, ఉత్తమ పరిష్కారం ఇస్లామీయ వ్యవస్థలో ఉందని వారికి తెలుసు.
